

STRUČNJAK ZA ORUŽJE TVRDI DA SU SRBI GAĐALI CIVILE

Author: [Goran Jungvirth](#)

Svedok kaže da su rakete bile ispaljene sa područja koja su bila pod srpskom kontrolom.

Na suđenju bivšem komandantu beogradske vojske, koji se tereti za ratne zločine, jedan bosanski balističar je ove sedmice izjavio kako su srpske snage bacale modifikovane avio-bombe na civilne i humanitarne konvoje u Sarajevu.

Svedočeći pred Haškim tribunalom na suđenju generalu Momčilu Perišiću, kriminalistički inspektor pri bosanskoj tajnoj službi, Vekaz Turković, rekao je da su te bombe na civile ispaljivane sa područja koja su bila pod kontrolom vojske bosanskih Srba (Vojska Republike Srpske, VRS).

„Položaj [sa kojeg su ispaljivane avio-bombe] je držala armija Republike Srpske“, kazao je on, imajući na umu entitet bosanskih Srba.

„Incidenti poput, na primer, gađanja humanitarnih konvoja, predstavljali su najobičniju stvar.“

Perišić je za vreme ratova u Hrvatskoj i Bosni bio načelnik generalštaba Jugoslovenske Narodne Armije (JNA), koja je bila pod kontrolom Beograda; tereti se za učešće u planiranju, pripremanju i izvođenju napada na civilne delove Sarajeva, u kojima je – u periodu od avgusta 1993. do novembra 1995. – bilo više hiljada poginulih i ranjenih.

U optužnici protiv Perišića stoji da je okrivljeni početkom devedesetih, u vreme trajanja sukoba, separatističkim snagama bosanskih i hrvatskih Srba pružao vojnu podršku – tako što im je, navodno, slao oružje, ljudstvo, opremu i novac.

Svedok je ove sedmice kazao kako je Sarajevsko-romanijski korpus VRS-a – kojeg je Perišić navodno podržavao – sa područja Ilidže ispalio veliki broj avio-bombi.

Turković je tokom svedočenja rekao kako je početkom jula 1995. istraživao incident u kojem je 13 civila bilo lakše ranjeno, dok ih je dvoje zadobilo ozbiljne povrede.

Svedok je rekao i kako je u drugoj prilici, dok je razgovarao sa jednim stražarom bosanske vojske, video projektil koji je bio ispljen sa područja Ilidže.

Glavni tužilac, Mark Hermon (Mark Harmon), pitao je ko je odgovoran za ispaljivanje bombi na Sarajevo.

„Vojska Republike Srpske“, odgovorio je Turković.

Tokom unakrsnog ispitivanja, tim odbrane je nastojao da ospori svedokovo veštačenje.

Advokat Gregor Gaj Smit (Gregor Guy Smith) je rekao kako je Turković poziciju sa koje su rakete ispaljene izračunao na osnovu svojih saznanja o položajima neprijatelja, a ne „analizom mesta dejstva“.

No, svedok je to porekao.

„Bilo je očigledno iz kog je pravca bomba ispaljena“, kazao je Turković, dodajući kako se i većina istražitelja koji su u to vreme bili na terenu saglasila sa njim.

Svedok je objasnio da je ispitivanjem tragova rikošeta bilo moguće ustanoviti odakle je bomba ispaljena.

„Iz toga možete zaključiti odakle je ona ispaljena“, pojasnio je Turković.

Tim odbrane je pokušao i da dovede u pitanje svedokovu pouzdanost, ukazujući na to da je on tri godine radio za Međunarodnu policiju (International Police Task Force, IPTF), odnosno Ujedinjene nacije – što znači da je svojevremeno bio zaposlen u istoj organizaciji koja u krajnjoj liniji upošljava i tužitelje Tribunala.

Gaj Smit je zatim ukazao na to da su se u zoni Hrasnice – na koju je palo mnogo bombi – nalazile fabrike, te da je to mesto bilo blizu pozicijama i srpskih i bosanskih snaga, čime je sugerisao da su granatiranja bila opravdana.

Ali je svedok odgovorio kako tamo nije bilo nikakvih vojnih ciljeva.

„Možda sam, ponekad, i video neke vojnike, ali tamo nije bilo vojnih objekata, poput zgrada – ničega. Tamo sam češće viđao vojnike UN-a, nego bosanske vojnike“, kazao je on.

Tužiocima su ove nedelje predočili i dva ekspertska izveštaja o tome kako su srpske snage rušile Sarajevo.

Izveštaj holandskog pukovnika Patrika Van der Vijdena (Patrick Van der Weijden), o snajperskim incidentima u Sarajevu, bio je predočen još 2007. godine, na suđenju generalu bosanskih Srba Dragomiru Miloševiću.

U tom dokumentu, Van der Vijden kaže da je snajperska vatra dolazila sa položaja koji su bili na području pod kontrolom Sarajevsko-romanijskog korpusa.

Drugi izveštaj podneo je vojni veštak Jožef Poje – bivši oficir JNA, koji je napisao da su srpski odmetnici 1995. na Zagreb bacali rakete Orkan sa kasetnim punjenjem.

Osim za napade na sarajevske civile i masakr koji je nad oko 8,000 bošnjačkih muškaraca i dečaka 1995. počinjen u Srebrenici, Perišiću se pripisuje i odgovornost za napade na hrvatsku prestonicu.

Poje je svoj izveštaj uglavnom zasnovao na dokumentaciji JNA, a napisao je da su rakete Orkan sa kasetnim punjenjem bile neprikladne, te da same po sebi nisu predviđene za upotrebu u naseljenim zonama.

U izveštaju se navodi da je svaka kasetna bojeva glava koja je bila ispaljena na Zagreb imala po 288 malih bombi sa po 420 kuglica. Ukupno se prilikom udara raspršuje 120,000 kuglica, čime se gubici nanose na širem području.

Prilikom granatiranja Zagreba poginulo je sedmoro civila, dok ih je oko dve stotine ranjeno.

Poje je izračunao i da su rakete koje su na Zagreb bile ispaljene sa udaljenosti oko 50 kilometara mogle da promaše cilj i za puna 2 km.

On je zaključio kako – čak i da su u Zagrebu postojali vojni ciljevi – srpski pobunjenici iz Krajine nije trebalo da koriste te projekte.

Suđenje se nastavlja.

Goran Jungvirth je obučeni novinar IWPR-a iz Zagreba.

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/stru%C4%8Dnjak-za-oru%C5%BEje-tvrdi-da-su-srbi-ga%C4%91ali-civile>